

OPS.035.2.2017.ŁJ.823

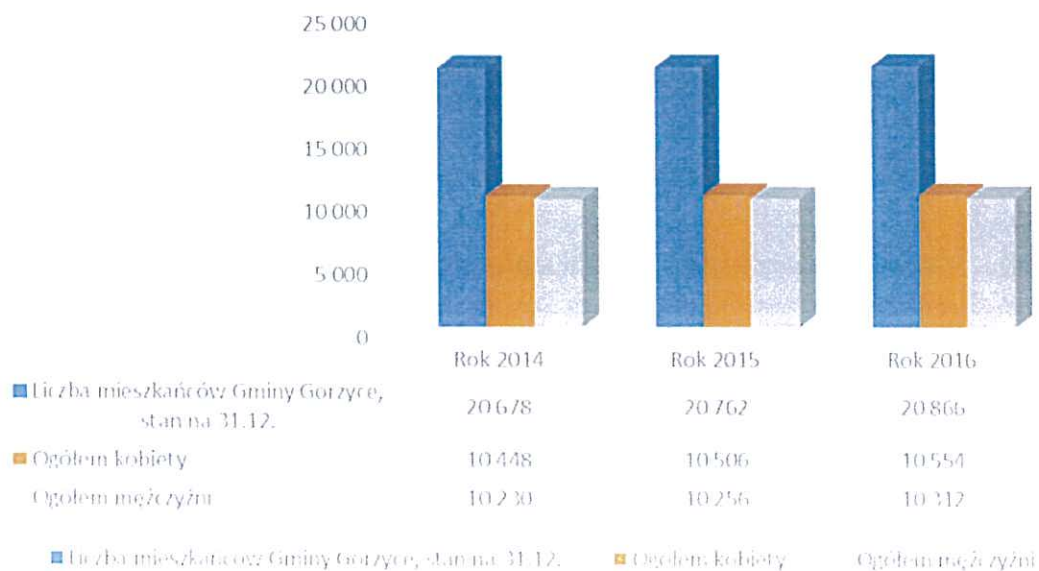
Rada Gminy
w Gorzycach

W oparciu o artykuł 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U z 2016 r., poz.930) Óśrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach przedstawia ocenę zasobów pomocy społecznej za rok 2016. Wszystkie podane dane obrazują stan na 31.12.2016 r.

1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.

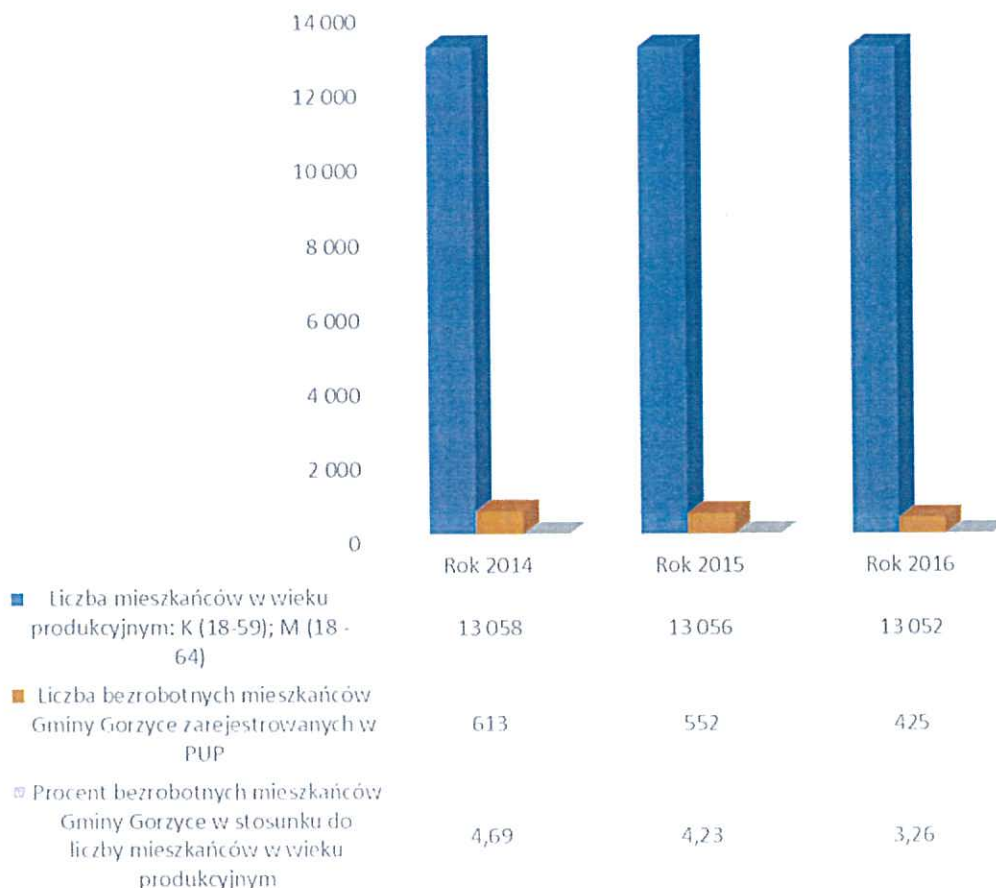
Wg stanu na dzień 31.12.2016 r. gmina Gorzyce liczyła 20 866 mieszkańców, w tym 10 554 kobiety i 10 312 mężczyzn. W porównaniu do roku 2015 (20 762 mieszkańców) nastąpił wzrost.. W wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) było 3 941 mieszkańców i w porównaniu do roku 2015 liczba ta zmalała o 96 osób. Nieznacznie, bo o 4 osoby, zmalała w porównaniu do roku 2015 liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (K 18-59 lat i M 18-64 lata). W 2015 r., w tym przedziale wiekowym było 13 056 mieszkańców gminy, zaś w 2016 r. grupa ta stanowiła 13 052 osoby. W grupie osób w wieku poprodukcyjnym nastąpił wzrost o 138 osób. Na dzień 31.12.2016 r. osób w wieku 60+ (kobiety) i 65+ (mężczyźni) było 3 835 mieszkańców.

Demografia w Gminie Gorzyce w latach 2014 - 2016



Wg statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Wodzisławiu Śl., w porównaniu do roku 2015 o 127 osób obniżyło się bezrobocie w Gminie Gorzyce. Na dzień 31.12.2015 r. zarejestrowanych jako bezrobotni mieszkańcy Gminy Gorzyce były 552 osoby, z tego 347 kobiet i 205 mężczyzn. Statystyka pokazuje, że w roku 2016 bezrobocie w naszej gminie zmalało o ok. 23% w stosunku do roku 2015, gdyż w rejestrach PUP pozostawało 425 mieszkańców gminy. Porównując rok 2014 do roku 2016, poziom bezrobocia w Gminie Gorzyce obniżył się 30,67%. Zjawisko to przedstawia poniższy wykres.

Obraz bezrobocia w Gminie Gorzyce w latach 2014 - 2016



2. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej

W 2016 r. z różnego rodzaju świadczeń wynikających z ustawy o pomocy społecznej (zasiłki, praca socjalna, pomoc niepieniężna) realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach korzystało 210 rodzin, w tym 546 osób w rodzinach. Spadek o 98 rodzin w porównaniu do roku poprzedniego.

Ze świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i zadań własnych, bez względu na formę, rodzaj, liczbę i źródło finansowania, w 2016 r. korzystało 210 rodzin, w tym dla 331 osób wydano decyzję (dla 171 kobiet i 160 mężczyzn), a pomocą objętych było łącznie 546 osób w rodzinach. Wśród korzystających z pomocy, było 98 osób samotnie gospodarujących, 43 rodziny wielodzietne tj. rodziny,

w których wychowuje się co najmniej troje dzieci, 26 rodzin niepełnych oraz 51 rodzin, w których są emeryci i renciści.

Ze świadczeń w formie pieniężnej korzystało 196 rodzin (424 osoby w tych rodzinach), natomiast z pomocy niepieniężnej skorzystały 193 rodziny (368 osób w rodzinach).

W 303 rodzinach przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe, w tym w 93 rodzinach wywiady środowiskowe dla innych OPS (głównie z pacjentami przebywającymi na leczeniu odwykowym w Wojewódzkim Ośrodku Lecznictwa Odwykowego w Gorzycach), na potrzeby weryfikacji świadczeń rodzinnych oraz dla potrzeb pieczy zastępczej.

3. Rodzaje problemów i ich rozkład ilościowy

Spśród wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną w ubóstwie (posiadanie dochodów niższych niż minimum określone w ustawie), w 2016r. żyło 145 rodzin (352 osoby), o 14 rodzin więcej niż w roku 2015. Często, w tych rodzinach oprócz niskich dochodów występują jeszcze dodatkowe problemy, uniemożliwiające właściwe funkcjonowanie w lokalnej społeczności np. bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba czy różnego rodzaju nalogi. Najczęściej dotyczą one starszych osób samotnych, którym najtrudniej wyjść z kręgu ubóstwa.

Problem bezrobocia występował w 89 rodzinach i w porównaniu do roku 2015 zmalał o 13 rodzin. Innym problemem dotykającym aż 203 osoby jest występowanie niepełnosprawności w rodzinie (96 rodzin – spadek o 4 rodziny) oraz długotrwała lub ciężka choroba w 102 rodzinach (spadek o 4 rodziny). Do innych przyczyn ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej należały alkoholizm w 32 rodzinach (wzrost o 9 rodzin) oraz potrzeba ochrony macierzyństwa dotycząca 38 rodzin (spadek o 4 rodziny).

Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych występowała aż w 58 rodzinach (wzrost o 22 rodziny), z tego w 20 rodzinach pracowali asystenci rodziny. Na podstawie Postanowienia Sądu do współpracy z asystentem rodziny w 2016 r. było zobowiązanych 11 rodzin, pozostałe 9 współpracowało dobrowolnie w celu przezwyciężenia trudności opiekuńczo wychowawczych. Łącznie pracą dwóch asystentów rodziny objętych było 61 dzieci oraz 31 rodziców.

Przemoc rejestrowana w procedurze Niebieskiej Karty występowała w 41 rodzinach i obejmowała 149 osób, o 9 rodzin mniej niż w roku 2015. Przemocą dotknięte były 103 osoby, w tym 49 kobiet, 13 mężczyzn i 41 dzieci. W celu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą powołanych zostało 39 grup roboczych, które odbyły 140 posiedzeń. Pomoc udzielana była w oparciu o ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawę o pomocy społecznej.

Pomoc w formie poszczególnych świadczeń udzielanych w 2016 r. przedstawia poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2015	Rok 2016
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ		
ZASIŁEK STAŁY		
Liczba osób	57	65
Liczba świadczeń	506	550
Kwota świadczeń w złotych	218 954	268 783
W tym:		
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących		
Liczba osób	44	52
Liczba świadczeń	424	450
Kwota świadczeń w złotych	194 353	230 890
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie		
Liczba osób	13	13
Liczba świadczeń	82	100
Kwota świadczeń w złotych	24 601	37 893
ZASIŁEK OKRESOWY		
Liczba osób	38	26
Liczba świadczeń	213	130
Kwota świadczeń w złotych	90 588	57 026
W tym:		
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia		
Liczba osób	37	21
Liczba świadczeń	209	118
Kwota świadczeń w złotych	88 073	52 564

Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby		
Liczba osób	0	1
Liczba świadczeń	0	1
Kwota świadczeń w złotych	0	317
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności		
Liczba osób	1	4
Liczba świadczeń	4	11
Kwota świadczeń w złotych	2 515	4 145
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM		
Liczba osób	162	142
Kwota świadczeń w złotych	250 976	220 268
W tym: ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA"		
Liczba osób	118	111
Liczba świadczeń	334	304
Kwota świadczeń w złotych	119 446	109 000
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ		
POSIŁEK OGÓŁEM		
- świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"		
Liczba osób	156	146
Liczba świadczeń	19 307	17 966
Kwota świadczeń w złotych	117 534	114 164
W TYM: DLA DZIECI		
Liczba osób	149	136
Liczba świadczeń	18 423	16 999
Kwota świadczeń w złotych	109 578	105 461
UBRANIE		

Liczba osób	0	0
Liczba świadczeń	0	0
Kwota świadczeń w złotych	0	0
SPRAWIENIE PÓGRZEBU		
Liczba osób	3	7
Liczba świadczeń	3	7
Kwota świadczeń w złotych	6 370	16 940
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ		
Liczba osób	19	18
Liczba świadczeń	194	212
Kwota świadczeń w złotych	444 368	509 493
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA		
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	23	20
Liczba rodzin wspierających	0	0
Liczba asystentów rodziny	2	2
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	81 843	94 249

Ocena zasobów pomocy społecznej obejmuje również inne obszary nie wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ale mające znaczący wpływ na kształtowanie lokalnej polityki społecznej. Do takich obszarów należą:

1) *Świadczenia rodzinne* – realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach, w zakres których wychodzą również świadczenia alimentacyjne i różnego rodzaju świadczenia opiekuńcze. Zakres i rozmiar pomocy udzielanej w ramach świadczeń rodzinnych w 2016 roku obrazuje poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2015	Rok 2016
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH		
Liczba rodzin	308	414
Kwota świadczeń w złotych	1 227 863	1 864 070
JEDNORAZOWY DODATEK Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA (ujmowany w pozycji "Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych")		
Liczba świadczeń	48	96
Kwota świadczeń w złotych	48 000	68 878
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA		
Liczba świadczeń	143	200
Kwota świadczeń w złotych	143 000	200 000
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE ŚWIADCZENIE PIELEGNACYJNE		
Liczba świadczeń	634	666
Kwota świadczeń w złotych	758 440	864 980
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY - Ogółem		
Liczba świadczeń	6 901	6 993
Kwota świadczeń w złotych	1 055 853	1 069 929
W tym:		
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY DLA NIEPEŁNOSPRAWNEGO DZIECKA		
Liczba świadczeń	1 131	1 206
Kwota świadczeń w złotych	173 043	184 518
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O ZNACZNYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI		
Liczba świadczeń	3 520	3 469
Kwota świadczeń w złotych	538 560	530 757
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ W WIEKU POWYŻEJ 16 ROKU ŻYCIA O UMIARKOWANYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, KTÓRA POWSTAŁA PRZED UKOŃCZENIEM 21 ROKU ŻYCIA		
Liczba świadczeń	1 808	1 853
Kwota świadczeń w złotych	276 624	283 509
ZASIŁEK PIELEGNACYJNY DLA OSOBY, KTÓRA UKOŃCZYŁA 75 LAT		
Liczba świadczeń	442	465
Kwota świadczeń w złotych	67 626	71 145
SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY		
Liczba świadczeń	19	21
Kwota świadczeń w złotych	9 967	10 920
ZASIŁEK DLA OPIEKUNA		
Liczba świadczeń	149	94
Kwota świadczeń w złotych	76 839	48 429
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO		
Liczba osób	85	96
Liczba rodzin	51	60
Kwota świadczeń w złotych	424 363	4843

2) **Świadczenie wychowawcze tzw. „500+”** – zadanie nowe, realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej od 1 kwietnia 2016r. na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Od 1 kwietnia 2016 r. do 31 grudnia 2016r. na realizację programu wydatkowano łącznie kwotę 9 590 662,17 zł. Od rozpoczęcia okresu zasiłkowego do końca 2016 r. uprawnionych do świadczenia było 2 222 dzieci. Wyplaconych zostało 18 866 świadczeń, w tym w ramach koordynacji zabezpieczenia społecznego wypłacono 168 świadczeń. Uprawnionych do pobierania świadczenia wychowawczego było 1 399 rodzin, w tym rodzin otrzymujących świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności było 57, zaś rodzin pobierających świadczenie wychowawcze na pierwsze i jedyne dziecko było 253.

3) **Dodatki mieszkaniowe** – realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach, z których korzystają głównie osoby spełniające kryteria określone w ustawie o dodatkach mieszkaniowych, zamieszkujące mieszkania komunalne, socjalne i spółdzielcze tzw. „Familoiki” w Kolonii Fryderyk i „Familoiki” w Olzie. W 2016 r. pomocą w tej formie objętych było 42 rodziny (wzrost o 1 rodzinę). Na wypłatę dodatków mieszkaniowych przeznaczono kwotę 101 011 zł (wzrost o 11 522 zł).

4) **Dodatki energetyczne** – wypłacane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach dla osób uprawnionych do dodatku mieszkaniowego. W 2016 r. wniosek o wypłatę dodatku energetycznego złożyło 29 rodzin (wzrost o 1 rodzinę), zaś na jego wypłatę przeznaczono 3 860 zł (spadek o 36 zł).

5) **Stypendia socjalne dla uczniów oraz zasiłki szkolne** – realizowane przez Gminny Zespół Obsługi finansowej w Gorzycach. Z takiej pomocy w 2016 r. skorzystało 117 uczniów (zmniejszenie o 28 dzieci), a na realizację tej pomocy przeznaczono kwotę 49 787 zł (zmniejszenie o 14 127 zł).

6) **Prace społecznie użyteczne** – realizowane przez Urząd Gminy w Gorzycach, dla osób bezrobotnych z Gminy Gorzyce. W 2016 r. w ramach prac społecznie użytecznych pracowało 16 bezrobotnych (spadek o 4), a na realizację tego zadania wydatkowano kwotę 30 569 zł (zmniejszenie o 6 448 zł).

4. Kadra

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach do realizowania zadań wynikających z jego działalności zatrudnia wyspecjalizowaną kadrę. Na dzień 31.12.2016 liczba pracowników zatrudnionych na stałe wynosiła 21 osób, z tego 9 pracowników socjalnych, 3 pracowników księgowości, 4 pracowników świadczeń rodzinnych, 2 asystentów rodziny, kierownik, zastępca kierownika oraz pracownik obsługi.

5. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego (Gminy)

W ramach szeroko rozumianej polityki społecznej Gmina w swoim budżecie musi dysponować środkami finansowymi na realizację zadań wynikających z:

1) ochrony zdrowia (przeciwdziałanie narkomanii i przeciwdziałanie alkoholizmowi),

2) pomocy społecznej (przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, wspieranie rodziny, świadczenia rodzinne łącznie z innymi świadczeniami wynikającymi z polityki rodzinnej państwa, składki na ubezpieczenia zdrowotne, zasiłki i pomoc w naturze, dodatki mieszkaniowe, zasiłki stałe, utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej, usługi opiekuńcze oraz świadczenia wynikające z pozostałej działalności, w tym: dożywianie, odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej, dodatek dla opiekunów wynikający z odrębnej ustawy)

3) edukacyjnej opieki wychowawczej – (pomoc materialna dla uczniów).

Szczegółowe dane dotyczące wydatkowanie powyższych środków w ramach budżetu gminy Gorzyce przedstawia poniższa tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE WYDATKÓW	Rok 2015	Rok 2016
OGÓŁEM		
OGÓŁEM (działy)	6 860 006	18 292 238
W tym: w budżecie OPS	6 524 250	17 962 179
851 - OCHRONA ZDROWIA		
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	4 300	1 500
W tym: w budżecie OPS	4 300	1 500
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	281 921	321 276
W tym: w budżecie OPS	19 670	42 798
852 - POMOC SPOŁECZNA		
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	5 113	9 856
W tym: w budżecie OPS	5 113	9 856
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	130 858	154 693
W tym: w budżecie OPS	130 858	154 693
85211 - Świadczenie wychowawcze (500+)	0	9 590 662
W tym: w budżecie OPS	0	9 590 662
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	4 071 364	5 775 893
W tym: w budżecie OPS	4 071 364	5 775 893

85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	24 077	27 711
W tym: w budżecie OPS	24 077	27 711
85214 - Zasilki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	276 724	271 746
W tym: w budżecie OPS	276 724	271 746
85215 - Dodatki mieszkaniowe	93 463	104 948
W tym: w budżecie OPS	93 463	104 948
85216 - Zasilki stałe	218 954	268 783
W tym: w budżecie OPS	218 954	268 783
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	980 310	962 744
W tym: w budżecie OPS	980 310	962 744
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	8 319
W tym: w budżecie OPS	0	8 319
85295 - Pozostała działalność	699 417	742 526
W tym: w budżecie OPS	699 417	742 526
854 - Edukacyjna opieka wychowawcza		
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	73 505	51 581
W tym: w budżecie OPS	0	0

6. Rekomendacje wynikające z oceny zasobów pomocy społecznej w gminie Gorzyce:

Dane zebrane do oceny zasobów pomocy społecznej przedstawiają kierunki realizowane w zakresie polityki społecznej na terenie naszej gminy. Wszystkie te działania są spójne i obejmują rekomendacje wynikające m.in. z Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Programów przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, Programu opieki nad dzieckiem i rodziną oraz Gminnego programu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gorzyce.

Rządowy program „500+” znacząco wpłynął na poprawę warunków życia rodzin z dziećmi. Część rodzin z dziećmi, do tej pory korzystających z pomocy społecznej, pomimo spełniania kryterium dochodowego, nie jest zainteresowana świadczeniami z pomocy społecznej. Taka zmiana w strukturze świadczeniobiorców pomocy społecznej ma trend ogólnopolski. Regularne, co miesięczne wsparcie świadczeniem wychowawczym, pomaga rodzinom z dziećmi żyć godnie, powyżej granicy ubóstwa. Obraz pomocy dla rodzin z dziećmi odzwierciedla budżet Ośrodka Pomocy Społecznej, który od 1 kwietnia 2016 r. wzrósł o kwotę 9 590 662 zł.

Kwestią ważną dla rodziców są miejsca w przedszkolach. Na terenie gminy funkcjonuje 8 Przedszkoli Publicznych wraz z oddziałami przedszkolnymi. Pomimo tego, iż systematycznie wzrasta liczba miejsc dla dzieci (od 2014 r. wzrosła o 36 miejsc), nie wszystkie dzieci zostają przyjęte, ze względu na brak miejsc przedszkolnych. Niemożność zapewnienia dziecku opieki przedszkolnej utrudnia części rodziców podejmowanie zatrudnienia, co może wpływać na pogorszenie ich sytuacji materialnej.

Po pomoc społeczną w formie zasiłków zgłaszają się głównie osoby długotrwale korzystające z pomocy OPS, przeważnie starsze, samotne, nieporadne życiowo, które nie posiadają dochodów, lub ich własne dochody nie pozwalają na zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych. Wszystkie osoby zgłaszające się po pomoc, spełniające warunki do otrzymania zasiłku, taką pomoc otrzymują. W ramach pomocy społecznej w 2016 r. zostało wydanych łącznie 1011 decyzji.

Polityka społeczna w gminie powinna przede wszystkim koncentrować się na realizacji programów profilaktycznych m.in.: przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Te zjawiska, choć nie zawsze ujęte w statystykach, nasilają się wśród mieszkańców gminy. Wskazana jest dalsza edukacja dzieci i młodzieży w kierunku zapobiegania uzależnieniom. W tej kwestii OPS współpracuje z placówkami oświatowymi, finansując programy profilaktyczne. W 2017. Gmina Gorzyce włączyła się w ogólnopolską kampanię profilaktyczną „Zachowaj trzeźwy umysł”.

Na szczególną uwagę zasługują seniorzy, którzy stanowią 18,57% mieszkańców gminy. Po pomoc do pracowników socjalnych zgłaszają się osoby starsze, samotne, bezdzietne, które nie potrafią samodzielnie funkcjonować w domach jednorodzinnych, co powoduje konieczność zapewnienia im opieki w miejscu zamieszkania lub w sytuacji gdy taka pomoc jest niewystarczająca, trzeba je kierować do placówek świadczących pomoc całodobową. Wskazane również byłoby stworzenie miejsca, gdzie osoby starsze mogłyby spędzać czas wolny. Tu ważnym partnerem w realizacji celów polityki

społecznej gminy są organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, które w swych założeniach statutowych mają opiekę i pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym.

Analizując powyższe, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach, prosi o przyjęcie przedstawionej „Oceny zasobów pomocy społecznej” i realizację rekomendowanych kierunków polityki społecznej w Gminie.

KIEROWNIK
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W GORZYCACH

mgr Janina Dąbrowa

